Ч. 216 (14.113). Львів, четвер 15. серпня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504.060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вирішна конференція у справі італійсько-абісинського спору.

ФРАНЦУСЬКО-БРИТІЙСЬКО-ІТАЛІЙСЬКІ РОЗМОВИ.

ЛЬОНДОН, 14. 8. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє: Мін. Іден виїхав з Льондону до Парижа. В Льондоні велике значіння надають париським переговорам, бо щораз більше усвідомлюють собі небезпечні наслідки збройного зудару між Італією й Абісинією. Зл. Держави й Японію ввесь час повідомлятимуть дипльоматично про хід переговорів.

ПАРИЖ, 14. 8. ПАТ. Увага політичних кол спрямована на французько-британсько-італійські розмови, що мають на меті компроміс у справі італійсько-абісинського конфлікту. Конференцію попередять розмови між британськими й італійськими делеґатами. Вже завтра мін. Ляваль матиме таку розмову з міністром Іденом, що вже приїхав до Парижа. В четвер рано барон Альойзі порозуміється з прем. Лявалем. Париську конференцію держав, що підписали договір з 1906 р. у справі Абісинії, попередять важливі вступні розмови, що дозволять устійнити засадничі італійські й анґлійські тези, та поможуть конференції зорієнтуватися у властивім напрямі. Льорд Іден має привезти з Парижа компромісові пропозиції, щоб Анґлія і Франція зобовязалися не збільшувати сфери своїх впливів в Абісинії, і щоб абісинський цісар признав Італії поважні економічні уступки. В Льондоні сумніваються, чи абісинський уряд погодиться на такий компроміс. Тимбільше, що подібні пропозиції Італія вже відкинула. В тих умовинах тільки Франція може виступити з новою ініціятивою, що довела би до компромісу.

ЗАЯВА НЕҐУСА.

ПАРИЖ, 14. 8. ПАТ. Абісинський цісар Гайльо Селясіє зложив представникові „Ле Журналю“ таку заяву: „Ми вдячні французькому і британському урядові за зусилля вдержати мир. Наш край не загрожує нікому та всі його змагання йдуть у напрямі вдержати мир. Аж до останньої хвилини задержимо мирове становище, але, коли нападуть на нас на нашій території, будемо боронитися аж до кінця“.

ПРАЦІ ПРИМИРНОЇ КОМІСІЇ.

ПАРИЖ, 14. 8. ПАТ. Праці арбітражової італійсько-абісинської комісії зачнуться в пятницю 16. ц. м. та йтимуть рівночасно з працями анґлійсько-французько-італійської конференції. Італійська делеґація має приїхати до Парижа в пятницю вранці. В її складі будуть гр. Людвик Альдрованді, Мaресконті, державний радник Монтаня, шеф африканського департаменту в італійськім м-стві закордонних справ Ґварнелеші, знавці африканських справ Церулі і Нессон. У складі абісинської делеґації не буде ніяких змін. Належать до неї представники, що вели вже розмови в Шевенінґен, проф. Езе і американин проф. Поттер. Першим завданням комісії буде визначити пятого невтрального арбітра. В добре поінформованих колах твердять, що буде ним грецький посол у Парижі Політіс, що вже вчора повідомив прем. Ляваля про те, що годиться прийняти становище пятого арбітра в італійсько-абісинськім спорі.

Інспекція Ворошилова.

МОСКВА, 14. 8. ПАТ. Народній комісар оборони Ворошилов вернувся до Москви з Ленінґраду, де перевів інспекцію воєнної ленінградської округи, балтійської фльоти, та заведень воєнного промислу. Крім цього Ворошилов брав участь у кількох льокальних маневрах. Ворошилов вдоволений з рівня військового вишколу.

Зборн делеґатів лівих ґруп у Франції.

Робітники не винуваті.

ПАРИЖ, 14. 8. В зборах делеґатів лівих груп взяло участь 21 парляментаристів, у тім 9 соціялістів, С. Ф. І. О., 5 незалежних соціялістів, 3 комуністів, 2 пупістів („народньої партії“) і 2 радикалів. В нарадах узяли участь теж ґенеральний секретар комуністичної партії Діклес і представник ґенеральної конфедедарації праці Мішо.

Посол Мазе висловив задоволення з висліду виборів у Клермон-Феран та зложив справоздання з праць комісії, що розслідже події у Брест. Посол Міполь подав висліди слідства у справі подій у Тульоні.

По довшій дискусії припоручили референтам зладити на найближче засідання письменні звіти, які розглянуть та затвердять на зборах 4. вересня ц. р. Під кінець зборів оголосили комунікат, підкреслюючи, що відповідальність за останні події паде на морську владу у Бресті та на поліцію в Тульоні. Комунікат теж стверджує, що за ексцеси, до яких дійшло, не можна обвинувачувати робітників, але численних провокаторів, що закралися в ряди маніфестантів. Ліві парляментаристи радіють, що члени синдикалістичного руху, зуміли повестись спокійно і завдяки чому події не прибрали більш крівавого характеру. Делеґація представників лівих груп ще раз протестує проти декретів уряду.

Мін. Ґаяші домагатиметься повного довіря.

ТОКІО, 14. 8. ПАТ. Вчора ввечір на засіданні кабінетової ради міністер війни ґен. Ґаяші запропонував завести в армії сувору політичну контролю, щоб привернути дисципліну.

Ниві предложив він цей плян прем. Окаді. Остаточне рішення приймуть в пятницю на нараді, в якій візьме участь князь Каніп, Ватанабо і ґен. Ґаяші. Міністер Ґаяші відкликав свою інспекційну подорож. В політичних колах говорять, що ситуація ще не вияснена та що ґен. Ґаяші домагатиметься повного довіря від політичних провідників і армії.

Аґенція Реґо повідомляє: Димісіонованого поручника Нашіду жандармерія арештувала запідозреного в участі у замаху на ґенерала Наґату.

Жахлива стихійна катастрофа.

130 домів знищених. — Безліч трупів.

РИМ. 14. 8. ПАТ. Місто Овада, що має 10.000 мешканців та місцевости Капрієтта і Меляре знищив вилив озера Ґорценте. Місця, з яких вода частинно відступила вкриті верствою намулу. В місті Овада повінь знищила ок. 130 домів, в місцевостях Капрієтта і Меляре не остав камінь на камені. На вулицях лежать румовища домів, рештки меблів, людські трупи та трупи звірят. Населення дуже пригноблене. Люди отуманені ходять та шукають своїх близьких. Жертвою катастрофи впали здебільшого діти. Число жертв досі не устійнене. Наґальна буря зі зливою перервала греблі. Це спричинило більшу скількість жертв, бо населення перед бурею ховалося в домах.

Число втоплених підчас катастрофи перервання греблі доходить до 500 осіб.

На порозі другого етапу виборчої акції.

Львів, 14. серпня 1935.

Нинішнього дня кінчиться перша стадія передвиборчих підготовних заходів устійнюванням кандидатур у передвиборчих окружних зборах. У хвилині, коли це пишемо, нам незнані ще висліди праці передвиборчих зібрань. Зате ми знаємо, яких кандидатів на послів висунуло Українське Національно-Демократичне Обєднання, що бере участь у виборах. Щоби провести через передвиборчі збори своїх незалежних кандидатів на послів, УНДО ввійшло у виборчий компроміс із відповідальними польськими чинниками. Йдучи на виборче порозуміння, провідні чинники УНДО кермувалися тим, що без компромісу не будуть усилі при допомозі власних делеґатів до передвиборчих зібрань провести всюди своїх незалежних кандидатів. Причини тієї неспроможности провести власних кандидатів треба шукати не в нашій слабости чи незорґанізованости, але в законі про виборчу ординацію до сойму. А ця ординація всім нашим читачам і цілому українському громадянству добре відома. Вся суть компромісу лежить у тому, щоби на перших двох місцях кандидатських лист був крім польського і наш, нашою орґанізацією висунений кандидат.

Нинішній день докаже нам, чи цей компроміс буде обопільно дотриманий в усіх округах, чи ні. Бо не треба нам забувати, що в часі громадських виборів по селах і волостях наші зорґанізовані чинники теж входили у виборчі компроміси і вони, на жаль, не всюди були дотримані польською стороною. Не виключаємо, що й при теперішніх соймових виборах можуть бути декуди спроби, щоби компроміс нарушити як з одного, так і з другого боку. Ясно, що такі явища, якщо вони матимуть місце у терені, ніякої користи великій справі нормалізації польсько-українських відносин на нашому терені не принесуть. Навпаки — вони будуть обопільно шкідливі. Знаємо, що провідні чинники Українського Національно-Демократичного Обєднання зробили зі свого боку все можливе і в центрі і на місцях у тому напрямі, щоби з української сторони компроміс був у цілости дотриманий. Не маємо, очевидно, ніякої підстави припускати, що він не буде денебудь дотриманий по польському боці, але теренових несподіванок, як сказано, не виключаємо.

Від завтрішнього дня, себто від 15. серпня, почнеться у виборчій акції цілком новий етап. До голосу прийдуть виборці. Піде широко поставлена передвиборча вічева та пропаґандивна акція. Її завданням буде зактивізувати населення у виборчому напрямі. В нас підуть паралельно дві акції. З одної сторони акція за масовою участю у виборах, з другої сторони протиакція знаних нам чинників, які здеклярували виборчу абстиненцію. Так само і по польському боці будуть аналоґічні відносини.

Ми вже багато разів доказували, що для нас виборча абстиненція з погляду доцільности національної політики шкідлива. Та всеж ми здаємо собі ясно справу з того, що наші противники, які проголосили виборчу абстиненцію, можуть подекуди мати серед населення послух. Вониж підуть у своїй пропаґанді по лінії найменшого опору, по лінії засадничої неґації якоїнебудь доцільности брати тепер участь у виборах, і по лінії демаґоґії. Для нас це не

страшне, але саме такий фактичний стан наказує Українському Національно-Демократичному Обєднанню напружити всі свої сили на терені всього краю в тому напрямі, щоби протививорчу акцію паралізувати й переконувати збаламучені демагогією гуртки населення про потребу участи у виборах. Бож теперішня пора в нашому національному житті незвичайно відповідальна. Така чи інша участь широких мас нашого населення у виборах буде передовсім покажчиком того, наскільки ми політично зрілі і до якої міри нам лежить на серці дальша доля всіх наших національних здобутків та взагалі зорганізованих форм нашого національного життя.

В масі все найлекше защіплювати непримирні гасла і таким чином зеднувати для їхніх авторів дешеву популярність. Зате далеко важче протиставитись таким гаслам, відкидати всяку демагогію як засіб пропаганди, а кидати в народ зерна політичного реалізму, позитивної збірної праці для забезпечення всього національного життя й дорібку від загрозливих несподіванок.

В нас є багато людей, зокремаж між нашою інтелігенцією, які бояться як вогню протиставитись демагогії, втікають від непопулярних гасел у політичному і громадському житті та жонглюють непримиримістю як найвищими цінностями політичного розуму й патріотизму. Тимчасом правдивими політиками і патріотами були все в усіх краях, народах і в усіх часах люди, які, наражуючи власну популярність, власне імя на наклепи й напади демагогії, мали відвагу в кожночасних обставинах плисти навіть проти течії на те, щоб облекшити життя й розвиток свому народові, щоби для нього здобути максімум того, що в даному менті можливе.

Маючи це на оці, вступає з вірою в успіх у цей другий етап виборчої акції і наше Українське Національно-Демократичне Обєднання.

Сталін убив десять міліонів людей!

Відвідини у Петровського. — Насильна колективізація. — Міліони нуждарів. — Скільки людей померло з голоду за три роки?

Денник „Ню Йорк Івнінґ Джернел", одна з Герстових ґазет, у виданні з 18. липня ц. р., помістив 10-ий уступ споминів американського комуністичного лідера Фреда Е. Біла. В тім уступі споминів є звідомлення з побуту Біла на Совітській Україні в часі страшної голоднечі в 1933 році. Він описує справи для нас відомі, але всеж звідомлення американця й комуніста особливо замітні й цікаві, дарма, що два роки минули з того часу. Зрештою він запевнює, що ситуація на Совітській Україні й досі не змінилась. Тому передамо його статтю.

Біл пише:

„В 1933 я мав нагоду відвідати Петровського, президента Української Совітської Републики, в його бюрі в Харкові. Зі мною був Еренбурґ, мій товариш у добродійній праці в тракторній фабриці у Харкові. Я сказав:

— Товаришу Петровський, люди в нашій фабриці говорять, що сім або вісім міліонів селян померло з голоду в СССР.

Петровський відповів:

— Лише пять міліонів людей померло цього року.

— Але щож я маю сказати моїм людям? Вони бачать нужду і смерть довкола себе і визивають нас.

— Не кажіть їм нічого. Ми знаємо, що міліони вмирають. Шкода, що так є, але славне майбутнє це виправдає.

А Україна відома як шпихлір Европи. Її земля така багата, як Небраски, Айови або Кензасу. Цей чорнозем уродить усе, як лиш дістане зерно і коли працюють коло нього. Щож тоді могло бути причиною тієї загальної голоднечі?

Одною з відповідей на це є Сталінова насильна „колективізація". Селяни вперто боролися проти кампанії, яку приказали з Кремлю. Насіння в них заграбали і розділили тільки для „колективних" і „державних" фарм („колхозів" і „совхозів"). Їх коней і коров заграбили.

Самостійним селянам відібрали право продавати їх збіже. Відмовили їм фармерських знарядів. Тяжкі податки наложили на селянські господарства і збирали їх при допомозі крісів.

Сотні тисяч селян убили на місці лиш тому, що відмовились іти в „колективи". Відділи „червоної армії" висилали в села задля того.

Населення соток сіл дослівно вимерло на місці, а в тисячах інших сіл селяни покинули свої хати, коли насилу заграбили в них 60 до 90% їх зерна.

Великі маси селян спішили до Харкова й інших українських міст, коли їх ноги могли їх туди занести. Там вони жебрали, крали, а навіть убивали задля поживи. Це було звичайним явищем для мене й інших закордонних робітників у Харкові зустрічати трупи на вулицях. Живучі часто не мали навіть на ногах звичайних лахів у найхолоднішій порі.

Де я не пішов на Україні, всюди було повно тих бездомних крайних нуждарів по вулицях, з міхурами на ногах, через недуги і недоживлювання. Бувало, сідали вони на землі і роздирали міхурі, щоб випустити воду, а потім ішли далі жебрати.

Само собою, вони крали, чого тільки могли допасти, а фабрики, яких робітники садили собі яринні городи, щоб доповнити їх маленькі пайки, мусіли ставити стійки з наказом убивати тих нещасних голодник.

В деяких випадках ті голодні люди нападали, грабували і вбивали у темряві заможніших громадян, але звичайно вони отягались від того, щоб чека над ними не мстилася.

Я бачив такий стан у Харкові. Я бачив це в Одесі, Києві й інших містах. Такі відносини панують у всій південній частині Совітського Союзу й сьогодні. Я дістаю листи від тих небагатьох американців, що там ще працюють, що ситуація там така сама, коли не гірша.

Всіх тих людей означили як „кулаків", а гаслом уряду було „Винищити кулаків!" Їм не вільно було мати пашпортів, ані їздити поїздами. Їм не дозволяли працювати у фабриках, бо управи фабрик не мали для них поживи, але урядово заявляли, що вони моглиб ушкодити машинерію.

Далі совітський уряд видав приказ, що нікому не вільно годувати тих селян збігців. Такі там відносини, що навіть бідні робітники доносять до чека на тих нещасних селян.

Але всеодно селяни втікали й сьогодні втікають із „колективів" тисячами. Вони грабують вантажні поїзди. Заграблюють поживу з кооперативних крамниць. Центральний комітет комуністичної партії видавав укази з погрозами розстрілу, але боротьба йде дальше за кусок хліба, за кусок землі, за якусь власність.

Та боротьба привела совітську державу до небувалої нужди.

В тракторній фабриці у Харкові ми, чужинці, обрахували тисячі сіл на Україні і число людей у поодиноких селах.

Селяни, що приходили жебрати до наших дверей, подавали нам приблизно число людей у їх селах, що їх заслали або вбили, як і тих, що втікли.

На підставі обрахунків жертв у людях ми обчислили, що десять міліонів людей померло за три роки з голоднечі у совітській державі."

*

Те, що пише Біл, зрештою не є нічим новим, але всеодно довгі роки буде небувалим страхіттям в історії народів.

Нема сумніву, що за злочин масового душогубства в совітській тюрмі народів винен найбільше большевицький диктатор Сталін. Він це наказав божевільні „колхози" і розбоєм загнав туди господарів як невільних форналів, а „упорствующих" звелів видати на загладу. Сталін певно в історії людства добуде рекорд щодо розмірів масового душогубства безборонних людей.

Україна його й інших катів з Москви все памятатиме як найбільших катів-душогубів.

З нашої кооперації.

ПРИВІТ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ.

Учасники XIV. Міжнародньої Кооперативної Школи у Фрайдорфі (Швайцарія) переслали для української кооперації на руки Ревіз. Союзу Українських Кооператив привіт (в англійській, французькій і німецькій мові) такого змісту: „Щирі поздоровлення і спомин українській кооперації". Слідують підписи учасників з Австрії (4), Бельгії (2), Болгарії (3), Данії (3), Еспанії (2), Злучених Держав Америки (3), Фінляндії (2), Франції (3), Великої Британії (8), Голяндії (2), Угорщини (2), Індії (1), Литви (1), Латвії (2), Палестини (1), Швеції (4), Швайцарії (5), Чехословаччини (1), Югославії (1).

З українців брав цього року участь у Міжнародній Кооперативній Школі у Фрайдорфі п. Шепітек, який перебуває тепер на практиці у французькій кооперації.

КООПЕРАТИВНІ СВЯТА.

Літо та осінь — це час призначений Ревіз. Союзом Українських Кооператив на кооперативні свята. Донедавна такі свята відбувались майже виключно по повітових містах, де збирали тисячі українських кооператорів з довколичних сіл. Ці свята були величавими маніфестаціями кооперативної ідеї на терені господарсько чужого нам повітового міста. Вправді такі повітові свята робили велику пропагандивну роботу, одначе їх вплив не доходив до широких мас села. Тому Ревіз. Союз Українських Кооператив доручив своїм членам робити такі свята не тільки по повітових містах, але по змозі і в кожному селі. Недавно читали ми на сторінках „Діла" про величаве кооперативне свято в Дрогобичі. Але чимраз частіше читаємо також і про кооперативні свята по наших селах. В останнім часі відбулися гарні кооперативні свята з богослуженнями, походами і вітповідними академіями в Кагуеві пов. Львів, у Колодрубах пов. Рудки, в Піддубцях пов. Перемишляни, в Підкамені пов. Броди й ін.

„ЧУДО" В ОРІХІВЧИКУ.

Під таким наголовком приносить „Госп. Кооп. Часопис" (ч. 30—31) статтю про кооперативу в Оріхівчику брідського повіту. Ця кооператива — це один з численних доказів, що вартість кооперативи у нас майже виключно залежить від вартости її проводу. Наша кооперативна маса всюди добра, незіпсута і при добрім проводі кооперативи дається зорганізувати як найкраще — отже ціла справа у проводі. Так і в селі Оріхівчику кооператива „Віднова" працювала від 1928—32 р. з товаровими і касовими манками, а вслід за тим зі стратами. В тім часі було 908.13 зол. манк і 1.234.40 зол. білансових страт. Причинилися до цього несовісні люди, що попадали в управу, чи були крамарями. Діловодство було таке занедбане, що в 1931 р. годі було навіть перевести законну ревізію. Крамарі борґували та господарили, як самі хотіли, безконтрольність була така, що відтяжувано товари як зіпсуті навіть такі, що їх у кооперативі взагалі не було. Всякі спроби Повіт. Союзу наладнати відносини в кооперативі не могли увінчатись успіхами, бо годі було вплинути на збори, щоби стан річей змінити. Хоч зміняли управу чи НРаду, то на місце одного крамаря приходив другий, що користав з браку контролі та горнув, що тільки вдалося.

Члени, зневірені постійними невдачами, стали відвертатись від кооперативи, що спричинило упадок торгів і ще збільшувало страти.

В 1932 р. кооператива оголосила невиплатність. Тоді почався початок „чуда". Гурток молодих господарів і хлопців постановив положити кінець злу, що так вкорінилося сильно в кооперативі. „Зробилася революція", усунено із завідуючих органів усяких пявок, що для них кооператива була джерелом наживи, вибрано нову Надз. Раду й управу. Перше всього припинили боргування. Відтак всі члени Надз. Ради, управи і крамар пішли на село і хата від хати стягали борги та доплати до уділів, при чому вели відповідну пропаганду, щоб навернути членів до кооперативи. І кооператива таки „пішла". Перший біланс їхньої діяльности за 1933 р. закінчено зиском 230.48 зол. Торги зросли, діловодство найдено при ревізії дуже добре наладнане, манк не було ніяких.

Коли при другій провірці виказано знову поправу інтересів кооперативи, довіря до неї ще більше зросло, вписалося знову 53 членів. Кооператива перестала торгувати з нечленами, не боргує зовсім дальше, а з боргів, що виносили колись 623.43 зол., лишилося ще нестягнених 56.20 зол.

Так повна посвяти праця ідейних кооператорів принесла кооперативі такі успіхи, що з кінцем 1934 р. усі попередні страти вирівнано, а також 187 зол. з чистого зиску призначено на повернення доплат до уділів. Все це зробили ідейні, працьовиті люди в проводі кооперативи. Де таких нема, там кооператива нидіє й упадає.

КАРИ ЗА ЗЛОВЖИВАННЯ В КООПЕРАТИВАХ.

Окружний суд у Золочеві та городський суд у Бродах і Підкамені покарали за зловживання в кооперативах Івана Грицая, справника кооперативи „Селянська Спілка" в Черниці, на 10 місяців арешту і позбавлення громадянських прав на 5 літ за зловживання на квоту 128 зол.; Костя Гука, крамаря коop. „Надія" в Немячі, за товарові спроневірення на суму 521 зол. на 6 місяців арешту; Івана Різника, касієра кооп. „Селянська Згода" у Вербівчику, на 3 місяці арешту за касові зловживання на 93 зол.; Івана Сітку, касієра кооп. „Відродження" у Волковатиці, на 14 днів арешту за зловживання на 63 зол.; Максима Михальчука, крамаря з Корсова, на 3 місяці арешту за товарове манко на 221 зол.

Всі згадані „машкарі" мають крім кари покрити шкоду, заподіяну кооперативі та заплатити судові кошти. Такі судові кари — це сумне, але позитивне явище. Остатній час, щоб перестати милосердитись над такими громадськими шкідниками, які розкрадають громадське добро, руйнують наші кооперативи та підкопують довіря до кооперативної ідеї. Хай це буде пересторогою для інших!

ПРИНЯТТЯ НОВИХ КООПЕРАТИВ У ЧЛЕНИ Р. С. У. К.

Рішенням Дирекції РСУК з дня 15, 17 і 20 липня 1935 принято в члени Т-ва такі кооперативи: 1) Повіт. щадн.-кред. С-ка „Українська Каса", Козівка (пов. Бережани), 2) „Українська Молочарська Каса" Зелена (пов. Бучач), 3) „Українська Щадниця", Борислав (Губичі, пов. Дрогобич), 4) „Селянська Поміч", кред. кооп. Старуня (пов. Надвірна), 5) „Змагання", кред. кооп., Хомяківка (пов. Товмач), 6) „Банк Людови", кооп. з обм. відп. Буськ (пов. Камінка Струміл.), 7) „Гуцульська Різьба", Косів, 8) „Єдність", кооп. для зак. і зб. Черганівка (пов. Косів), 9) „Молочарська Спілка", Грімно (пов. Рудки), 10) „Руський Народній Дім", кооп. з обм. відповід. Олесько (пов. Золочів).

НОВОЗАСНОВАНІ УКРАЇНСЬКІ КООПЕРАТИВИ.

На підставі арт. 5 кооп. закону видав РСУК посвідки про доцільність заснування таких кооператив: 1) „Жіночий Труд" Косів, 2) „Комета" Львів, 3) „Бескид" Боберка пов. Самбір, 4) „Єдність" Яблінка Вижна пов. Самбір, 5) „Будучність" Страдче пов. Городок 6) „Районова Молочарня" Сянік, 7) „Єдність" Саранчуки пов. Бережани, 8) „Українська Щадниця" Ластівка пов. Дрогобич, 9) „Українська Райфайзенка" Черемхів пов. Коломия, 10) „Труд" Олексинці пов. Борщів, 11) „Районова Молочарня" Зборів, 12) „Українська Повітова Кооператива" Судова Вишня пов. Мостиська, 13) „Відродження" Добромірка пов. Збараж, 14) „Згода" Рогачин-село пов. Бережани, 15) „Районова Молочарня" Залізці пов. Зборів, 16) „Районова Молочарня" Улашківці пов. Чортків, 17) „Господарська Поміч" Росохач пов. Коломия, 18) „Полуднева Маківка" Головецько-Пизнець пов. Стрий.

В. Л.

Як господарять москвофіли.

ЧОМУ ВПАЛА „ЗАЩИТА ЗЕМЛІ"?

(Докінчення).

VIII.

По усуненні старої дирекції справи „З. З." під тягарем пануючої дальше кризи не то не поправлялись, але ще більше погіршувались.Та проте особовий склад „З. З." лишився такий самий щодо числа, як був за старої дирекції. На місце усунених Солука, Островського і Шайовича прийшли: Н. Третяк (як урядуючий предсідник Надз. Ради), Н. Вербовський (як новий директор) і п-а Вербицька (як канцелярійна сила). Такий склад особовий (8 людей) удержувала нова управа довший час, хоча в „З. З." роботи майже не було. Щойно пізніше (може і в рік) зачала управа редукувати персонал.

Наробивши цілу стирту донесень до прокуратури, Н. Третяк як урядуючий (і платний) предсідник Надз. Ради і директори, що були разом з ним, усунулись також. Прийшла знову нова(дальша) дирекція, в складі — п-а Ґодлевська (рос. емігрантка) і п. Копистянський, яка урядує досі.

IX.

По довгих доходженнях, ведених і судом і поліцією на переміну, доручено вкінці Солукові, Шайовичеві й Островському в половині серпня 1934 р. акт обвинувачення з дня 30. липня 1934. По дальших 9 місяцях відбулася з кінцем травня 1935 р. (27/5—1/6) розправа перед трибуналом. Трибунал не найшов жадної крадіжи, чи мальверзації в „З. З.", у чому москвофільські проводирі в своїх донесеннях і зізнаннях суджених директорів обвинувачували.[1])

Коли москвофільські провідники робили „економическій зїзд" та надіялись на чужу поміч, на чужу ласку, — то саме в тому часі Мирона Заяца установили від Надз. Ради — в роді дорадника для дирекції. В тім часі був він кожного дня в „З. З." та доражував Солукові і Шайовичеві, щоб виставався десь приватно готівку для „З. З.", котру „З. З." зараз зверне, як лиш дістане кредит. А коли „З З." обіцяного кредиту не дістала, Мирон Заяц з дорадника перекинувся в обвинувача. В обвинуваченнях він посунувся так далеко, що вирікся всього

[1]) Суд засудив двох перших за продажу чужих акцій (на рахунок „З. З.") і за виповнювання векслів на вищі суми. Третього обвинуваченого (Островського) суд увільнив зовсім. — **Прим. Ред.**

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ. 32)

ҐМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

Москвофільська зараза не мала доступу до школи. В цілому таборі була це майже одніська ділянка життя, не затроєна тим гнійливим рогінням. Проте на іншому підкладі колотнечі не переводились. Відємно відбивалися на внутрішньому житті школи довірливі, а потайні наставлювання членів управи, головно барона Чапки, котрий радо давав послух всіляким нашептам і — ними кермувався. Та ці наставлення не все йшли по лінії міркувань більшости учительського збору і загальної таборової думки. Особисті тертя доходили до того, що управитель школи ставив справу руба, вимагаючи просто усунення немилих йому одиниць з учительського збору, за котрими стояла симпатія цілого табору; безбач, по чийй стороні була слушність...

Управитель школи був гадки, що до справ, які торкалися школи, ніхто, крім нього одного, не сміє вмішуватися. Загалові виселенців видався такий диктаторський погляд не зовсім правильним. Звідти — непорозуміння. Дисципліна управителя супроти збору є в межах обовязків учителів у школі доконечна: поза тією межею стає самоволею, для якої у передвоєнній службовій етиці місця не находилось. Поминаючи, що управитель власним похопом мішався до багатьох справ поза шкільною ділянкою, бажаючи переперти свою гадку при помочі шкільної дисципліни, своєрідний, з поглядами загалу незгідний підхід до справи репатріяції дітей, до справи нелегального виїзду семинаристок і семинаристів до Відня, чи пак до учителя Коваля, безкомпромісове і неуступливе становище проти тимчасового опорожнення чотирьох захистів, якого зажадав д-р Ціпановський на приміщення непомірно великої скількости захворілих одрою дітей, при чому обі сторони поставили справу руба, врешті всілякі особисті притичини з учителями й учительками, як напр. з учителькою Турянською, або учителем Стельмахом, котра то справа заогнилася до того ступня, що нею мусіла займатись таборова „Шкільна Рада", — все те витворювало злу кров і загострювало копіє, звернене проти особи управителя, нераз зовсім неслушно. Але загал у своїх судах не числиться з засадами критики і слушности, а побуджених почувань і пристрастей. Тим то витворювалася довкола школи густа, нестерпна атмосфера, яка, раз тут діставшися, все більш гуснула і затроювала здорову розсудливість.

У тому заогненому положенні кожне зарядження управителя люди розглядали пристрасно і тенденційно. Такий приклад: На дверях кожної кляси було виписане імя учительки чи учителя, що проводили в тій клясі, по німецьки і по українськи; як зрештою всі написи в цілому таборі В другій половині 1916. року д-р Бухнер, вельми вражливий на зміни тиснення віденського політичного барометру супроти українців, яке тоді погіршало, казав усунути з усіх будинків у таборі українські написи; лишились тільки німецькі. Запитаний, оправдувався, що дістав такий приказ. Та ось одного дня також і в школі на всіх клясових дверях зникли картки з написами українсько-німецькими і появились виключно — німецькі. Управитель повідомив учительський збір, що це він зробив по волі д-ра Бухнера. Все в порядку; лиш одно лихо що д-р Бухнер заперечив видання такого наказу дотично школи. Виходило, що управитель сам з доброї охоти змінив написи. Та сталося, що знову одного ранку щезли з шкільних дверей написи німецькі, і появилися назад німецько-українські. Хто це зробив, про це могли бути здогади, одначе вони не управнювали кидати підозріння на намічену особу.

Чи ті навісні карточки, або їх сквапливе усунення були справою в тодішньому часі і в тодішніх обставинах для хісна табору чи нашого народу так дуже потрібною, можна мати сумніви. Одначе без найменшого сумніву було непотрібне і недоцільне справу розвалковувати і заогнювати до того ступня, що вона у політичній підливці дісталася через управу табору аж на засідання Окружної Ради Шкільної, де її замняли

ПОДЯКА.

Отсим складаю найсердечнішу подяку Вп. Панові Др. ПАВЛОВІ ЦИМБАЛІСТОМУ за щиру пораду, поміч та особисту опіку підчас хороби й перебування мого в шпиталю.

ДМИТРО КОТКО.

що він у „З. З." як член контр. комісії від ряду літ робив та не завагався навіть сказати і в доходженнях зізнавати, що „Дирекція з розмислем укрила правдзіве положене спулдзельні, впровадзайонц в блонд Вальне Згромадзене ис до ржечивістего стану спулдзельні".

Для кожного, хто бере участь у житті якоїнебудь установи, відомо, що дирекція на річних заг. зборах установи предкладае білянс. Білянс підписує дирекція і **контрольна комісія**. Контрольна комісія „З. З." складалася **все з фаховців-банковців**. Отже твердження Мирона Заяца про затаювання правдивого положення „З. З." — **при фаховій контр. комісії** — виглядае трохи смішно. Воно йому й не до лиця, коли додам, що Мирон Заяц уходить за „русского папу римського" від цифр.

X.

От покищо короткий перегляд історії „З. З." від 1924 р.

Вину за упадок „З. З." поносить на мою думку в першу чергу ввесь москвофільський загал, головнож його інтелігенція, котра не лиш до „З. З.", але взагалі до всіх своїх установ, до котрих треба давати, ставиться пасивно. Той загал любить лиш брати. Дальше виною тут всесвітня економічна кріза, котра повалила чимало великих банків, могутніх економічних установ та старих багатих фірм. Керманичі „З. З.", себто осуджені директори, винні тут найменше.

Якби москвофільські провідники зберегли були холоднокровність і рівновагу духа та, замість кричати по всіх усюдах, що директори розікрали „З. З.", взялись були щиро й віддано та жертвенно до її санації, то справа скінчилась би інакше. А так — нехай тепер нарікають самі на себе!

Н. Ів. Островський.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

Жниво в Совітах.

„Соціялістіческое Земледеліе" з 10. ц. м. повідомляе: До 5. серпня ц. р. на цілім терені СССР вижали 40.348 тисяч гектарів, значить 48 прц. пляну. В минулому році в тім самім часі вижали 42.263 тисяч гектарів. Висліди молотьби до 5. ц. м. виказують 12.634 тис. гектарів, а в минулому році 14.585 тисяч гектарів. (РО)

лиш завдяки зрівноваженій вирозумілості гміндівського шкільного інспектора.

Такі всілякі замотані заколоти в нутрі школи займали безнастанно увагу „Української Культурної Ради" у Відні, котра куди важніші на голові мала діла. Тому, як виявилася конечність реорганізації школи в таборі виселенців у Вольфсбергу, Культурна Рада цю реорганізацію доручила д. В. Кабаровському, назначуючи його управителем тамошньої школи. На управителя гміндівської школи прийшов Лука Гарматій. З погляду привернення захитаної пристрастями рівноваги умів була та переміна з добром; з погляду добра школи як такої можна бути іншої гадки. Новий управитель, людина чесна, але податлива, не мав тієї пруживої енергії й організаційного хисту, що його попередник; хоч на такого подобав. Та відома річ, що й найсовісніше сповнювання обовязків, яке було головною прикметою нового управителя, само до проводу в наших установах ще не вистачае, бо питомий нам усім гін до „абсолютної" свободи для успішної і видатної праці вимагае більш або менш твердого заховстання цього гону...

Тому й не дивниця, що тертя й особисті порахунки, які зрештою в таборі тоді сильно розмножились, не минались і в школі до самого кінця. Та їх характер стратив на гостроті, а прибрав загально таборовий, ендемічний характер.

(Далі буде.)

Українське студентство при праці на міжнародньому полі.

В днях 28. липня—8. серпня ц. р. відбувся в Чехословаччині XVII. Конґрес Міжнародн. Студ. Конфедерації (С. І. Е.), якої членом є й українське студентство, зорґанізоване в Центр. Союзі Укр. Студ. (ЦЕСУС). Про хід Зїзду і працю на ньому української делеґації іншим разом. (Як теж пізніше подамо звідомлення з II. Конґресу Міжнародн. Студ. Ліґи (І. С. Л.), що відбувся у Карлово в Болгарії, на якому виступала також українська студ. делеґація). — Тепер зупинимось лише на одному фраґменті.

Відкриття Зїзду і частина праць Конґресу відбувалися у Празі.

З нагоди Зїзду українське студентство у Празі влаштувало дня 31. VII. приняття для чужинецьких делеґатів. Це приняття (чи як його опісля назвали наші гості „Український Вечір") відбулося в салях Української Їдальні, спеціяльно на це приняття удекорованих. Побіч українського національного прапору з тризубом виднили на стіні прапорці тих народів, делеґати яких були присутні на принятті.

Не зважаючи на те, що кожна делеґація була обтяжена працями на Зїзді, на принятті було присутніх 27 делеґатів з ріжних держав і частин світу. Можна було бачити еліту світового студентства — представників Америки, Англії, Данії, Каліфорнії (неґр). Канади, Латви, Німеччини, Норвеґії, Швайцарії, Швеції й інших.

По півофіційному відкритті цього приняття в короткому часі нав'язалася товариська беседа, переплітана українськими співами (особливо велике враження зробив п. М. Дуда стрілецькими піснями) і грою на бандурі проф. Н. Шлюсаренка. Приняття затягнулось далеко за північ і відбувалося в атмосфері сердечної веселости і приязної щирости.

Вже на другий день підчас офіційних нарад Конґресу українська делеґація мала нагоду відчути позитивні наслідки цього вечора.

З НАШИХ ЛІТНИЩ.

I.

ЧЕРЧЕ 1935.

З ґалерії „Роксоляни" приємно дивитись на Черче. Далеко поля вже у полукіпках, ближче — чистенькі, чепурні кльомби, трохи далі „Палатка" між деревами, які з таким трудом виплекали тут на сірчано-боровиннім ґрунті. Ще далі скеля, „Амата", наче якась індійська паґода, каплиця. Ліворуч і праворуч сільські хатини, сховані в зелені.

Рівними стежками проходжуються лікуванці. Це ті, що чекають на купіль, або пють воду: 8-ку, 9-ку, „Льоню", або попросту проходжуються між Роксоляною і джерелами. Оповідають, що у романтичній добі Черча діялися тут у місячні ночі дивні речі. Дехто казав, що чув, як хтось оповідав про те, як йому довірочно призналась одна пані, що „та" і „тамтой" цілувались на лавочках. Але місяць сховався дискретно і ніхто цього напевно не знає. Тепер тільки танцюють, а коли вже музика (Ябцьо і Спілка) втомилась і динамомашина перестає працювати, всіх охоплює однозгідний настрій і всі без виїмку співають народні пісні і деякі чують, як соловейки тьохкають.

Бувають і концерти у Черчі. Попередніх не чула я, встигла тільки на концерт Марії Сокіл. Аж здивувалась: крісла у півколесі, всі з числами, зразковий порядок. Багато публики. М. Сокіл не збула нас чимнебудь, а дала повновартісний концерт з пісень та оперових арій (співала у 5 мовах!). Співала, як завсіди, милозвучно, здобула собі серця всіх слухачів; чудова міміка доповнювала її слів. По концерті сиділи і гуторили до самого ранку.

Є тут теж „типи"; нпр. фотографи, що підкрадаються скрізь і всіх увіковічнюють, навіть залюблені пари, які цього собі не бажають. Але фотографії купують усі, і ті, що не хотіли купувати: людина над усе любить саму себе.

Ходить тут теж один дідусь, якого всі називають „солодким дзядзьом". Дівчаткам і молодим жінкам роздае цукорки і має подивуґідний молодечий і свіжий дотеп.

З гостей звертає на себе увагу Богдан Лепкий, що приїхав з ріднею.

Тричі в тижні маємо у „Палатці" дансінґ. Порядок тут зразковий увесь день; за пів години видають 100 обідів. Є й картярі; перенеслись з „Роксоляни" всі до „Палатки". Черче цього року переповнене. Хто хоче приїхати, мусить замовити заздалегідь кімнату і постіль привезти з собою. Третій сезон заповідається з огляду на погоду чудово.

Каже дехто, що Черче не має краси, краєвиду. А я кажу, що краса залежить від того, що бачимо і відчуваємо, що близьке та рідне. Чим наше Поділля, що дає нам хліб, менше цікаве від гір? Чи не чудово ходити між полями і торкатись колосків, плавати у золотім морі збіжа? Чи не гарні безкраї простори рівнини?

М. Нижанковська.

II.

Гребенів-Золемянка.

(Розбудова і подешевіння Гребенова. — Церква. — Промисловість. — Свято на Маківці. — Погода.)

Памятаю ці сторони ще з часів, коли одинокими пансіонами були тут „Стахова Воля" заснована Евстахієм Глинським, б. залізничим урядовцем у Галичині, а потім власником фабрики у Варшаві і Шматерівка, збудована управителем лісів Шматерою з Тухлі. Згодом оба пансіони розбудувалися, Шматерівка придбала ще і купелеве заведення, селяни, а згодом і чужі побудували безліч хат-віль, навіть двоповерхових і нині цілий ряд більших та менших пансіонів зі священичим Зелемінем, положенім на прегарній Кинашівці дає більш менше вигідне приміщення пару тисячам гостей ріжної народности і віри.

Є між ними навіть заграничні гості з Чехословаччини і Югославії, що любуються тутешньою незвичайно принадною, хоча не величавою імпозантною природою та лікуються йодово-бромовою солянкою на Шматерівці в Зелемянці (зал. зупинка 2 км. за Гребеновом)

З розбудовою помешкань, що спричинило їх незвичайне подешевіння (кімната 50—60 зол. за сезон, обід 1.10—1.40 зол., а пансіон 3.50—5 зол.) довго не йшли в парі інші вигоди побуту, бо не доставало добрих доріг та їх освітлення.

В останніх часах під тим оглядом слідний поступ, бо вже не треба потапати в болоті на головній дорозі в часі дощів, дорога освітлена сильними лямпами, та є лавки для відпочинку. Як найбільший здобуток треба піднести вибудовану в останньому році справді не авто-, а пішо- чи „ногостраду" (вулицю), яка лучить Зелемянку з Кинашівкою через збоча гір поза залізничим шляхом, далеко від гостинця, в тій частині найгустіше обсадженою жидівськими пансіонами.

Бажати би тільки треба, щоби й далі поведено працю в тому напрямі вирівнюючи дотеперішні дороги, будуючи на них кладки, кладучи на головній дорозі тротуар, а бодай насип для пішоходинців та розбудовуючи стежки із лавками. Треба би теж біля двірця і церкви дати спис проходів і прогульок з поданням віддалі у кільометрах і годинах ходу. Думаємо теж, що не надто тяжко було би завести електричне освітлення, власне або від Ґредлів, що, як зачуваємо, вже є в пляні.

Нині конкуренція між літнищами велика, бо що-раз нові прибувають, то і не вистане хочби яка гарна природа, а треба її доповнити даючи більшу вигоду літникам.

Тут повинен прийти громаді з допомогою фонд праці. При його помочі можна розбудувати дороги і стежки, вибудувати вже раз порядний міст на Опорі в самій середині села, урегулювати р. Опір, яка нераз заливає гостинець і забирає поле і так малоземельним селянам. Немаловажне є і те, що при цих роботах найшло би працю тутешне вбоге населення. Слід би теж постаратися через міродайні чинники у фірми Ґредель, щоби при дорозі не вирубували лісів, тих легенів літниська і його прикраси, бо як так далі піде, то довкола Гребенова будуть світити голі стіни гір.

Пишучи про розбудову Гребенова слід теж згадати про його велику окрасу, а саме *прегарну деревляну церкву*, збудовану за плянами інж. Л. Левинського зі Львова ще перед пару роками. В середині щораз збогачується вона то гарним коронковим іконостасом роботи відомого різьбаря Сабарая з Голоска біля Львова, то образами відомого нашого мистця Осінчука зі Львова, фундованими теж нашими літниками, як бл. п. др. Дарія Лежогубська-Чубатова; вкінці гарними хоругвами і фелоном — теж дарами літників

Далі слід підкреслити це радісне явище, що гребенівці не обмежуються вже на наєм помешкань, а беруться також до ремесла і торговлі. Є вже на місці декілька добрих шевців і кравців, урожевців Гребенова, що набравши освіти в місті, поотвирали тут на селі свої варстати.

Також поволі розвивається місцева торговля: побіч кооперативи і крамниці „Маслосоюзу“, яка придбала гарний льокаль у середині села, на видному місці, працює ще кількох місцевих людей у власних крамницях. Стрічаємо тут теж декого з замісцевої інтеліґенції, що працює ведучи пансіони, нпр. жінка судді при помочі магістра фільософії веде догідно проти залізничого двірця положений пансіон Яблонських, інші ведуть добірні перекусні й бари „Мета“ і „Богема“. Придалася би тут дуже крамниця зі свіжим мясом для пансіонів і численних гостей, що самі харчуються. Надіємося, що за рік будемо мати крамницю „Центросоюзу“ з його добірними виробами.

Пансіони повинні далі розводити у себе щораз більший комфорт, бо це, як показує хочби приклад недалекого Коростова, виплатиться. Там в останніх роках повстав пансіон Райтмана, який без огляду на денну оплату 8 зол. є переповнений і в місяці не приймав гостей, які заздалегідь не зголосилися. Місцеві люди могли би теж подумати про плекання городини, яку тепер з долів довозять. Також треба би хати утримувати чисто, а перед домами уладжувати цвітники.

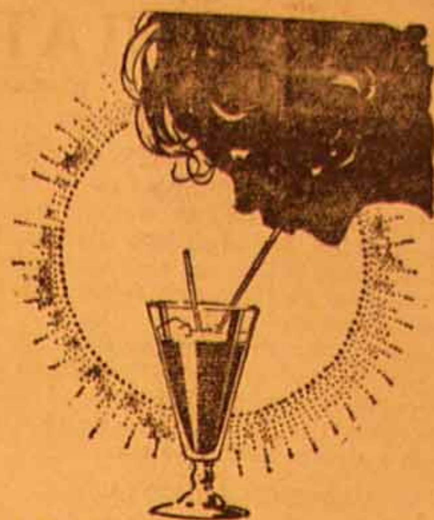
З культурного життя в останніх часах слід записати дві події, а саме свято 70-ліття нашого Архиерея, який відсвяткували напередодні уродин в неділю молебнем, що його відправив о. Ч. Семчишин зі Львова і Богослуженням відправленим д. 29. липня о. деканом Смачилом. В часі Богослуження співав хор під вмілою рукою Б. Пюрка з Дрогобича, а по Богослуженні проф. Д. Коренець зложив на руки о. декана побажання о. Митрополитові від літників.

Другою подією був фестин Р. Ш. на дохід будови дому читальні, при дільній допомозі літників, особливо завзятої орґанізаторки п. І. Тисовської.

Хоч про свято на Маківці 4. серпня був уже звіт в „Ділі“, та не можна ще раз не згадати, що давно такого свята не було: маси народу фірами і пішки тягнули ввесь день і ніч через Гребенів, а співи прочан, що тягнули з усіх сторін дорогами і лісовими плаями, розлягалися цілу ніч. Це свято тим відрадніше, що ті тисячі учасників це селяни. З інтеліґенції були священики зі Львова оо. Ґорчинський і Чемеринський, які виголосили змістові проповіди, та доокольчні з о. деканом Смачилом, далі літники з усієї околиці і гості зі Сколього, Стрия, Болехова, Долини, Щирця, Самбора і ін. міст. Стрілецьку старшину з 1914. р. репрезентував відай тільки одинокий сотник зі Львова, коли попередніми роками стрілецтво і Львів мали численних представників. Погода була прекрасна. Порядок зразковий, хоча не було видно мундурової поліції. Горожанська сторожа добре списувалася.

І тепер, здається, маємо цю погоду вже на постійне, бо йде до осени, а вона тут звичайно гарна. Тож хто ще не відбув відпустки, хай користає з гарного часу, а їдучи тут, хай не забуває взяти зі собою маленької та гарної і повчаючої книжечки, Е. Ю. Пеленський: Долина Опору і Стрия. Туристичний провідник видання т-ва „Плай“ у Львові. Вона допоможе йому добре пізнати цю гарну країну, побут, історичні памятки та найкращі прогульки

Д. К. і О. Л.



Будова дешевих домів в Америці.

Підприємчивість американців не знає меж. В останнім часі мешканці богатьох американських міст дістають оферти з катальогами на мешкальні доми, які можуть купити на власність вже за ціну від 2.500 до 10.000 долярів. Нема двох думок, що незабаром дійде до знижки цих високих цін і за рік, два можна буде купити гарний мешкальний дім за 1.000 до 1.500 долярів. До такої знижки доведе справність у будові домів і конкуренція будівельних фірм. І так уже тепер одна фірма годиться віддати за 3.800 долярів мешкальний дім з 4 кімнат, збудований з матеріялів, які найкраще бережуть перед зимном і спекою та уладжений з усіма вимогами мешканевої техніки. До того належитість за дім 3.800 дол. не треба платити негайно, але місячними сплатами по 38 долярів. Новий власник не потребує складати ніяких завдатків і починає сплачувати щойно тоді, коли замешкає в новім домі. До того ці сплати скомбіновані одночасно з обезпеченевими преміями на життя так, що на випадок смерти власника, його спадкоємці не платять уже ніодної сплати і стають власниками помешкання.

Зруб таких домів збудований зі сталі на бетонових фундаментах, щоб такі доми могли встоятись перед гураґанами, які лютують дуже часто в деяких стейтах Америки. Стіни виложені плитами, збудовані з деревної маси, бетону та азбесту. Ці плити є дуже легкі й одночасно міцні мов сталь. Такий дім складається: з одної кімнати 4 метри довгої і 4 метри широкої, двох менших спалень, кухні і купальні. Одначе стіни можна кожної хвилини розібрати і поширити поверхню кімнати. Підлога виложена спеціяльною масою, яка є практична при чищенні і має естетичний вигляд. При змиванні стіни домів і підлога не тратять коліру.

ПРАКТИЧНЕ УЛАДЖЕННЯ.

Шафи, радіоапарат, електричний годинник і т. д. вбудовані у стіні. Уладження кухні виглядає так: здовж одної стіни стоїть довгий стіл, прикритий цинковою плитою. Коли потиснути електричний ґудзик плита підноситься і зпід неї виринає басейн з теплою і зимною водою. До дальших уладжень кухні належить теж електрична холодільня та резервуар з теплою водою.

Будова цих уладжень дуже проста і ними може користуватися кожна людина. Всі направки переводить монтер будівельної фірми найдальше до 24 годин.

Такі наскрізь модерно уладжені доми будують за 10—21 днів. Перед будівельну площу заїзджають вантажні авта зі складовими частинами й самохід для механіків. Коли новий власник спровадиться до такого дому, застає прецизійно виконаний дім і харчеві запаси на три дні.

Такі будівельні фірми будують теж відпочинкові доми в живцях і літнищах. Американець рідко винаймає кімнати для себе і рідні, як їде на відпочинок. Придержується засади, що краще купити площу і збудувати власний дім згідно зі своїм смаком. Деякі будують доми зложені з двох помешкань. Одно помешкання винаймають, щоб швидше могли сплатити свій довг.

—o—

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

ПАВЛО ПРИСТУПА.

Сусіди в анекдоті.

Велика скількість веселих, злобних, чи взагалі гумористичних зворотів у нашій мові про смішні риси людської вдачі повстала з місцевих помічень і згодом затратила своє первісне значіння, стаючи загальною думкою. Такі злобні помічення повстають завсіди тоді, коли люди у своїй поведінці відхиляються від якоїсь принятої суспільної форми. Мова грає тут ролю контрольного апарату, що записує такі відхили і зазначує їх в яскравій формі.

Крім цього мусимо ствердити засаду: всі ми — а не як дотепер ми у своїй меґальоманії думали, тільки жіноцтво — уроджені і від віків виховані сплетники й то найчастіше сплетники злосливі, їдливі й докучливі. Про наших сусідів думаємо засадничо зле, а дані, що їм приписуємо, мають їх понизити й осмішити в їх власних очах, наших і загалу. А коли їм навіть приписуємо додатні риси, то робимо це з глумом, заздрощами.

Возьмім один малий приклад: що думаємо про своїх сусідів з другого села чи містечка, що належать до іншої територіяльної чи льокальної групи. Наші погляди про них висказуємо в дуже різнородній формі і різним способом.

Так творяться жартівливі оповідання, анекдоти, що мають сусіда представити у відемнім, найчастіше карикатуральнім світлі. В оповіданнях стараємося відтворити загально знані риси вдачі й душі сусіда, обставини й ситуації з його життя.

Старинні греки творили цілі комічні оповідання на тему приповідної глупоти мешканців Абдери, так, як нині модні є анекдоти про скупарство шотляндців (шкотів) чи флеґму анґлійців, глупоту мазура, хитрість малороса і т. п.

Жартівливі оповідання прибирають деколи форму цілих, коротших або довших діяльоґів. Є приміром одно село Печенюги, знане з бідноти своїх мешканців. Сусіди дражнять їх ось такою розмовою: „Здоров, брат! — а виткіль ти? — З Печенюг. — А жінка є? — Є! А дітки? з А як ще! — А хлєбець? — Гу-гу-гу (себто нема)“. Так само в давній Польщі дражнили колись міщан і довколичне населення: A skąd ty, człowiecze? — Niema z czym chwalić sa, panoczku, z pad Minska.

Довші оповідання рідко коли переходять до дальших поколінь при щораз складнішій системі суспільного життя, що впроваджує щораз то більшу розбіжність і децентралізацію зацікавлень і щораз то ширший обсяг понять. З цієї причини віддавна вже збирали такі оповідання коротко і ядерно в формі приповідних фраз і зворотів, з яких багато залишилося до нині. Частина таких творів повстає — хоч нині щораз менше, навіть дуже небагато, з причини відмінних умовин життя — а деякий відсоток іде у забуття, виходить з моди з ужитку.

Фраза „фуяра з Мостиськ“ часом і ще з іншими близчими очеркненнями, як нпр. „Зигмунтівська фуяра з Мостиськ“, має до нині характер і ціль „прізвища“ й образи, хоча ґенетично назва „фуяра“, спрямовувана первісно до населення цього містечка, вказувала на заняття тамтих мешканців (давніше виробляли там фуярки — дудки).

Поляки знають ще „поет сокальський“ чи „ченстохівський“, себто поганий; колись у моді були ці „елеґант з Мосіни“, „паратек сморґоньскі“ (неповоротний, але вихований), чи бестямна „сморґонська дуда“, або неотесаний Гаврило з Полоцька. „Панна з Модліна“ мала в них усталену марку доньки Коринту. Славні пациківські фаянси не перешкоджають цілком уживати вислову „з Пацикова“ в значінні — менше більше — тім самім, що з видуманої, не дуже пристойної „Піпідівки“.

У давній Польщі слава про свободу козацьку, що мусіла часто виломлюватися зпід наложених їм прав і обмежень, стала притокою до таких висловів як: „як на Україні“, себто, як у краю без влади, „чейже то не Україна“ коли жадали безуспішно послуху для законів, „Бог і з України чує“, чи „на Україні не один гине“.

Подібно повстають про сусідні льокальні групи жартівливі пісні, що мають на меті їх осмішити, чи понизити. Нпр. про Печеніжин: Печеніжин таке місто, липень запалити, Мандибурка (себто картопля) си не родит, нима що варити...

Те саме кажуть короткі віршики, чи римовані прислівя: „В Луцьку все не по людську: завколо вода, а в середині біда“. „Львів не всякому здорів“ — говорять досвідчені люди. „Василівці пасуть вівці“ — приповідають сусіди про меш-

КАНДИДАТИ НА ПОСЛІВ.

(Власна телефонограма).

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОКРУГА.

На окружних зборах тернопільської округи ч. 61 (повіти: Тернопіль, Збараж і Скалат) устійнили таку листу кандидатів на послів: Станислав Вілацький, **Василь Болюх**, Віктор Врубель, **Микола Маляцький**. Зголошено теж листу заступників кандидатів: Ян Вісецький, **Остап Сіяк**, **Іларіон Брикович**, Станислав Питель.

Зголошено теж чисто польську листу, але вона перепала, бо здобула ледви 17 голосів на всіх 117. Окружні збори тягнулись від год. 11.30 до 3-ої пополудні. Нашим чоловим кандидатом у цій окрузі є рільник **Василь Болюх**.

ЗОЛОЧІВСЬКА ОКРУГА.

На окружних зборах золочівської округи ч. 62 (повіти Золочів, Кам'янка Струмілова, Радехів і Броди) зголошено таку листу кандидатів на послів: Стефан Трачевський, **Володимир Кузьмович**, Станислав Постгайм, Іван Миськів. Листа заступників кандидатів: Микола Жабек, Іван Щудлюк, Юрій Вікарський, Володимир Куринович. Ця листа є одиноко важною листою на золочівську округу. Нашим чоловим кандидатом у цій окрузі є редактор **Володимир Кузьмович**.

БЕРЕЖАНСЬКА ОКРУГА.

На окружних зборах бережанської округи ч. 63 (повіти: Бережани, Перемишляни і Зборів) зголошено таку листу кандидатів на послів: Тадей Шецель, Ян Домбровський, **д-р Степан Біляк**, **д-р Василь Душенчук**. Листа заступників кандидатів: Едвард Ольшевський, **Мирон Луцький**, Олександер Бобровський, **д-р Володимир Бемко**. Ця листа є одиноко важною листою бережанської округи. Нашим чоловим кандидатом є адвокат **д-р Степан Біляк**.

БУЧАЦЬКА ОКРУГА.

На окружних зборах бучацької округи ч. 64 (повіти: Бучач, Теребовля і Підгайці) зголошено таку листу кандидатів на послів: кс. Валентий Бухала, Витовт Жиборський, **Зеновій Пеленський**, Богдан Дунін-Шнот, Йосиф Сова, Кліш і **д-р Евген Левицький**. Листа заступників кандидатів: Пельонжкевич Франц, Бружаль Тома, д-р Слюзар Роман і Павло Чайковський. Ця листа є одиноко важною в бучацькій окрузі. Нашим чоловим кандидатом є редактор **Зеновій Пеленський**.

ЧОРТКІВСЬКА ОКРУГА.

На окружних зборах чортківської округи ч. 65 (повіти: Чортків, Копичинці, Борщів і Заліщики) зголошено таку листу кандидатів на послів: Ян Хоїньський-Дзедушицький, **д-р Степан Баран**, д-р Войтіх Ляскович, **д-р Василь Бараник**. Листа заступників кандидатів: Інж. Антін Громницький, м-р Василь Шкварок, Тадей Сокольницький, д-р Йосиф Кесіян. Ця листа є одиноко важною листою чортківської округи. Нашим чоловим кандидатом у цій окрузі є адвокат **д-р Степан Баран**.

СТАНИСЛАВІВСЬКА ОКРУГА.

На окружних зборах станиславівської округи ч. 66 (повіти: Станиславів, Товмач і Надвірна) зголошено таку листу кандидатів: д-р Здзіслав Стронський, **д-р Іван Волянський**, Андрій Вуйцік, Микола Личківський. Листа заступників кандидатів: Леон Зайдлер, **д-р Ярослав Лавришко**, Йосифа Фуксівна і Юліян Поляк. Ця листа є одиноко важною листою станиславівської округи. Головним кандидатом у цій окрузі є адвокат **д-р Іван Волянський**, кандидат Української Народної Обнови.

КАЛУСЬКА ОКРУГА.

На окружних зборах калуської округи ч. 68 (повіти: Калуш, Рогатин і Долина) зголошено таку листу кандидатів на послів: **Дмитро Великанович**, д-р Зайдлер Теодор, д-р Дереш, д-р Корнило Кшечунович. Крім того зголошено листу заступників кандидатів. Ця листа є одиноко важною листою калуської округи. Нашим чоловим кандидатом є **Дмитро Великанович**, емер. управитель школи.

СТРИЙСЬКА ОКРУГА.

На окружних зборах стрийської округи ч. 69 (повіти: Стрий, Жидачів і Бібрка) зголошено таку листу кандидатів на послів: д-р Бронислав Войцеховський, **д-р Корнило Троян**, Леопольд Коженний, **д-р Іван Венґльовський**. Листа заступників кандидатів: д-р Петрський, **Микола Яцків**, Каїм Горський і Теодор Ценшикач. Ця листа є одиноко важною листою стрийської округи. Нашим чоловим кандидатом у цій окрузі є адвокат **д-р Корнило Троян**.

ЛЬВІВСЬКА ОКРУГА.

На окружних зборах львівської округи ч. 72. (повіти Львів, Городок і Мостиська) зголошено таку листу кандидатів на послів: Войтович Володислав, **Мудрий Василь**, Стись Ян, **Андрущишин Степан**. Крім того зголошено листу заступників кандидатів: Капусцінський Юзеф, **Герчук Константин**, Барановський Андрій, **м-р Боролайко Богдан**. Інших лист не зголошено і таким чином згідно з виборчою ординацією зголошена листа кандидатів є одиноко важною листою львівської округи. Нашим чоловим кандидатом є редактор **Василь Мудрий**.

СОКАЛЬСЬКА ОКРУГА.

На окружних зборах сокальської округи ч. 73 (повіти: Сокаль, Жовква, Рава Руська і Любачів) зголошено таку листу кандидатів на послів: Закліка, **д-р Роман Перфецький**, К. Мазуркевич, К. Велевич. Крім того зголошено листу заступників. Ця листа є одиноко важною листою сокальської округи. Нашим кандидатом є адвокат **д-р Роман Перфецький**.

ПЕРЕМИСЬКА ОКРУГА.

На окужних зборах перемиської округи ч. 74 (повіти: Перемишль, Ярослав, Яворів) зголошено таку листу кандидатів на послів: Леон Сапега, **Володимир Целевич**, Рудольф Бурда і д-р Роман Хотинецький. Крім того зголошено листу заступників кандидатів. Ця листа є одиноко важною листою перемиської округи. Нашим головним кандидатом є **Володимир Целевич**, редактор і головний секретар УНДО.

ДРОГОБИЦЬКА ОКРУГА.

На окружних зборах дрогобицької округи ч. 75. (повіти: Дрогобич і Рудки) зголошено таку листу кандидатів на послів: інж. Ю. Козіцький, **д-р Степан Витвицький**, Октавец, д-р О. Пеленський. Крім того зголошено листу заступників кандидатів. Ця листа є одиноко важною листою дрогобицької округи. Нашим чоловим кандидатом є адвокат **д-р Степан Витвицький**.

САМБІРСЬКА ОКРУГА.

На окружних зборах самбірської округи ч. 76 (повіти: Самбір, Добромиль і Турка) зголошено таку листу кандидатів на послів: Екерт Едвард, **Тершаковець Гринь**, Пульнарович В., Шероль Едвард. Зголошено теж листу заступників кандидатів: д-р Степан Антонович.

Інших лист не зголошено і ця листа є одиноко важною листою самбірської округи. Нашим чоловим кандидатом є рільник **Гринь Тершаковець**.

СЯНІЦЬКА ОКРУГА.

На окружних зборах сяніцької округи ч. 77 (повіти: Сянік, Лісько і Коросно) зголошено таку листу кандидатів на послів: Ю. Остафій, **Володимир Соловій**, Ю. Мурavський та Августинський. Зголошено теж листу заступників кандидатів. Ця листа є одиноко важною листою сяніцької округи. Нашим чоловим кандидатом у цій окрузі є **Володимир Соловій**, землевласник з ліського повіту.

канців Василева в Равськім повіті. Подібно про махнівчан у Сокальщині: „Махнівці пасуть вівці". Про останніх деколи також: „Махнярі дігтярі". „Корчмивці (з равського повіту) печуть — як говорять в околиці — жаби в ринці". Так само думали про чигиринців: „Чигиринці спекли чорта в ринці, а таращанці зїли вранці".

Одначе найбільше уживаною і найпопулярнішою формою й родом того типу „дразнилок" є „прізвища" особові, названі надані — цілим суспільним групам, а саме територіяльним, не утверджені правом, при помочі слова або групи слів. Оперті вони є найчастіше на фактах реальних, з натяками про риси і прикмети, події, умовини та ситуації, звязані з тою групою людей. Уживають їх щоб когось понизити, осмішити як у сатирі й карикатурі, яких вони є скоротом чи перекроєм.

„Прізвища" твориться для мешканців поодиноких осель чи місцевостей, а також спільні назви того роду для більших комплексів територіяльних чи льокальних груп.

Аналізі й сатирі підпадають усякі форми і роди всі прояви життя і буття сусіда.

Отже передовсім його особисті вальори, серед них духові вартости. Мешканців Стоянова зазивають сусіди „розбійниками", приписуючи їм авантурничу й палку вдачу.

Не менше розповсюджені є назви від фізичних прикмет. Так нпр. „колтуни" то згірдлива назва для мешканців околиць Зборова, від довгого волосся.

(Далі буде)

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— З вязниці в Ботосані втік славний бандит Кордіа. Він забрав зі собою своїх сторожів, які правдоподібно вступлять до його банди, що займається виключно рабунками у дворах великих землевласників.

— В Сан Себастіян де Травія (Австрія) хвиля захопила човен з 12 рибаками та кинула ним об цементовий мур. 7 людей урятували, решта рибаків втопилася.

— Вязні у вязниці Тапахуля (стейт Чіяпа) минулої неділі збунтувалися. Вони вбили начальника тюрми, кількох сторожів та всі втекли в гори.

— Доля схопленого бандитами англійського журналіста Джонеса досі невідома. Нема ніяких певних вісток про те, що діється з Джонесом. Не потверджується теж вістка про його втечу бандитам.

— Суд у Тульоні засудив за участь у заворушеннях і манифестаціях 8. ц. м. 7 осіб на кару від 2 до 8 місяців вязниці, в тім колишнього члена міської ради комуніста на 2 місяці вязниці.

— Союзна рада заборонила антифашистівський міжнародній конґрес у Базилеї проти італійсько-абісинської війни, побоюючись, що це буде комуністичний конґрес.

НОВИНКИ

— **ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.**

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".**

— **Задовження Суспільних Обезпечалень.** З оголошених білянсів виходить, що гіпотечні довги 67-ох Обезпечалень сягають 23,560.000 зол., короткоречинцеві довги 46,300.000 зол. Сума довгів обезпечалень перевищує 75 проц. доходів з вкладок. Тому що доходи з вкладок постійно меншають, а багато довгів взагалі не дасться стягнути — обезпечальні не можуть отрястись зі своїх довгів.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім дні тягнення клясової льотерії впали такі виграші: 20.000 зол. — на ч. 61593, 10.000 зол. — 117129, 5.000 зол. — 117959, 2.000 зол. — 11005 57507, 1.000 зол. — 34908 75687 125753 150623 160401 172516 179566, 500 зол. — 16400 25083 38540 75671 76405 100791 102505 116852 120858 183670, 400 зол. — 4654 25697 47769 74912 107019 122593 130401 133669 166472.

— **Львівська хроніка.** В брамі при вул. Боїмів ч. 31 поліціянт арештував вломника Леопольда Плера і відобрав від нього 600 зол. та срібну заставу на 12 осіб. Жінка Плера Саля намагалась на Марійській площі відбити мужа і тому счинила авантюру, підчас якої хотіла попечи поліціянта папіроскою в око. Поліція арештувала Салю та ще одного спільника Плера, Когута. Третій спільник утік. Виявилось, що Плер з двома спільниками вирізав отвір в дверях до помешкання Менделя Вундермана при вул. Бої-

…ів ч. 31, користаючи з того, що купець з рід…ею пішов по обіді до своєї крамниці в Рин…у, а служниця розмовляла зі сусідкою на ган…у, і забрав 600 зол. та срібне столове накриття. При особистій ревізії поліція забрала від Плера два гострі ножики, 2 витрихи, 1 залізний лом до підважування дверей, електричну ліхтарку і дві вкрадені облігації народової позички. — У вівторок вечором недалеко парку Кілінського …ний шофер М. Вольф з підпитими товаришами став зачіпати панну, яка йшла з Генриком Сперлінгом, студентом V. року техніки у Львові та його товаришем. Сперлінг з товаришем і панною приспішив кроку. Вольф з витягненим ножем кинувся на Сперлінга, який у власній обороні зранив напасника вистрілом з револьвера. Раненого відвезли до шпиталю. Поліція придержала Сперлінга в арешті. — При вул. Лазаря ч. 6 злодії вломились до помешкання банкового прокурента Л. Цукермана; забрали 4 убрання, білля і столове срібло на квоту 1500 зол. Цукерман виїхав на кілька днів до Криниці до своєї жінки. — При вул. Цловій ч. 1 двох злодіїв дістались крізь дах до уряду тютюневого монополю і забрали чотири мішки „Дамесів“. Злодіїв побачили шофери таксівок, які стоять на цій вулиці і тому вони покинули мішки з „Дамесами“ на даху, самі втікли. — В понеділок поліція перевела облаву на Гетьманських валах та арештувала небезпечних злодіїв Х. Конечка, Й. Беліна, Й. Кохмана і С. Зачковського, при яких найшли ріжні витрихи та ніж до вирізування філюнків. — Вчора вечором перестав …ствувати на основі ухвали загальних зборів Союз Ремісничих Цехів. Тепер офіційною інституцією ремісничого самоврядування буде тільки Ремісничa Палата. — На Казимирівській вулиці кінь Мих. Богосевича з Левандівки впав у розкопаний рів між трамваєвими шинами. Коня з великим трудом витягла по 45 хвилинах пожежна сторожа. Кінь поранився тяжко. — На рятункову стацію привезли 28-літню Степанію Притальську, що на Високому Замку напилася амоняку. — Пес Едв. Бельчика покусав 10-літню Анну Зубінську на Кривчицькій Кольонії.

— **Краєва хроніка.** У Золочеві вискочив із II. поверху на вулицю 45-літній Сам. Айхенгольд, директор Банку Уділового. Поломив собі руки й ноги. Причина намаганого самогубства банкротство банку. — Біля Голешова (Ходорівщина) втонув підчас купелі в Дністрі абсольвент прав. Берн. Брайтер. — У станиславівській вязниці повісився на рушнику Роман Заставецький, що відсиджував кару за грабунковий напад на залізничого асесора Йос. Єжоловича з Бидгощі. — Управа жидівської віроісповідної громади Ходорів ухвалила припинити в урядуванні рабіна Соломона Айхенштайна та здержала йому виплату платні, тому, що без дозволу виїзджав із Ходорова.

— **Віднова Софійського собору.** Совітська „Правда“ з 6. ц. м. повідомляє, що в Києві почали відновляти Софійський собор. На підставі пляну мають там відтворити фрески і мозаїку давніх византійських мистців. Всі пізніші малюнки, що їх наклали на фрески, зітруть, мозаїку змінять.

— **Ювилей харківського університету.** Заснували його 130 літ тому і в листопаді цього року святкуватимуть його ювилей. Для організації цього ювилею склали комітет з головою, яким став предсідник харківського обласного виконавчого комітету Федяєв. Уряд призначив 520 тис. карбованців на ремонт будинків університету і на видання окремих ювилейних збірників.

— **Апарат до записування голосу.** На радіовиставі в Льондоні, яку тепер приготовляють, покажуть новий апарат, що автоматично записуватиме голос. До середини цієї машини треба буде вкинути дрібну монету, тоді апарат людським голосом скаже, що треба станути перед апаратом; після цього одна вказівка на щиті годинника покаже, коли можна говорити і друга, коли операція голосування скінчена. За кілька секунд викидає апарат диск із записаним голосом.

— **Подружжя двох осіб з карієрою.** Одна з найкращих і найбільших сучасних співачок, прімадонна віденської опери Марія Єріца, вийшла вдруге заміж у Голівуді. Ця вістка є сенсацією Відня. Єріца розвелась недавно з бароном Поппером і дістала анґажмент до Голівуду; тепер вийшла вона заміж за фільмового магната Вінфільда Шігана. Карієра цієї подружої пари була незвичайна. Єріца дебютувала у 1909 р. у „Льогенгріні“ у Брні; звідти дісталась просто до віденського „Фолькстеатру“, а у 1912 р. мала гостинний виступ у Бурґтеатрі, де вже залишилась на постійне. У 1919 р. виступала вона вперше в Метрополітен Опер у Ню-Йорку і від того часу постійно їздила туди на виступи. У 1919 р. вийшла заміж за великого деревного промисловця з Брні Поппера. Її другий чоловік Шіган — один з найбільше відомих фільмових продуцентів Спол. Держав, що заступив славного Віліяма Фокса. Уродився він у Буфальо і почав працювати як репортер у „Буфальо Курієрі“ і „Нюйорськім Світі“; згодом став секретарем нюйоркської пожежної стації, від 1910—1914 комісарем поліції у Ню Йорку і в 1914 заснував із торговцем футер Фоксом фільмове підприємство. Він відкрив талант Дженіти Ґейнор і малої Шерлі Темпл. Після 21-літньої праці у фірмі Фокса покинув він її цими днями, щоб виступити з новими кіновими плянами.

Льотерія і любов — це гасло нової комедії п. н.

„ЧОЛОВІК 300 ТИСЯЧ“.

— **Оранґутан убив вломника.** Італійська преса пише про такий випадок у Мондако коло Венеції. Мешканець Паольо Лякардо привіз з подорожі до тропікальних країв молодого оранґутана. Оранґутан освоївся і виріс на великого самця, який дуже не любив чужих людей. Одної днини Лякардо вернувся з міста і побачив на підлозі у своїм кабінеті покусаного і покаліченого мужчину, якого не можна було пізнати. На основі відтисків пальців ствердила поліція, що це був відомий вломник. Він не знав мабуть нічого про малпу, вліз до помешкання і там зустрінув оранґутана. Сильний оранґутан вхопив вломника у свої міцні обійми, з яких уже вломникові не вдалося звільнити.

— **Ріжні вістки.** Американський сенат затвердив урядовий проект про примусове суспільне обезпечення. — Офіціяльна статистика стверджує, що в Німеччині є тепер 1.754.000 безробітних. — До грецької політичної поліції приняли на службу 18 жінок як тайних аґенток. — У Ковні почався зїзд представників литовської еміґрації розсіяної по всьому світі: зїхалось кілька тисяч делеґатів. — Внук нім. кайзера князь Ернст Авґуст засуджений у Льондоні на 15 фунт. шт. за те, що нарушив правила автової їзди на вулицях міста. — Недалеко мадярського містечка Кімкерес відкрили аварський цвинтар з доби перед походом Аттилі; найшли там багато посудини і кінжалів. — У Римі радить 27 світовий конґрес есперантистів під головуванням проф. д-ра Ля Копля з Риму. — На ліцитації в Парижі продали два повнокровні жеребці, що належали до американського банкира Найдекера, який утік до Америки; ціна 2500 і 2700 фр.

— **Справлення помилок.** У вчорашнім числі „Діла“ (ч. 215) в передовиці „Наше селянство і вибори“ в 13 рядку зложено помилково „ріжні“, замість „рідші“. Ціле речення звучить так: „зате в селянства ці явища рідші“. В статті „Костели у Східній Галичині“ вкралися такі прикрі помилки. І так у 26 рядку третьої шпальти замість „етату“ зложено „стану“. В уступі „Кілько костелів і каплиць вже збудували за архиепископа Твардовського?“ по смерти архиепископа Більчевського зложено помилково „у 1925 р.“ замість „у 1935 р.“

ДИВОГЛЯДИ.

ДЕНТИСТ ДЛЯ СЛОНІВ.

У Бомбаю ординує дентист д-р Гопкінс виключно для слонів. Відомо, яку велику ціну мають слоневі зуби. Не знаємо тільки, чи біль зубів у слонів є пропорціонально великий до їх розмірів; досить, що слоні потребують дентиста, бо біль зубів доводить їх до небезпечного стану. Слоні у Бомбаю, як розумні тварини, звикли вже до свого дентиста і дозволяють йому лікувати свої зуби, немов би розуміли які ці зуби цінні.

ХОР НАЙМЕНШИХ.

Один з париських дириґентів дав недавно прилюдний концерт, зібравши хор із 40 дітей, з яких найстарша дитина мала два роки. Концерт мав великий успіх і критика ствердила велику музикальність усіх дітей. Вибрані діти не мали виняткового музичного хисту, а мали стверджувати нововідкриту тезу: що діти більше музикальні, ніж старші і що звичайно між 5. і 8. роком життя тратять свою природну музикальність.

ЛІС ІЗ ДЖУНҐЛЯМИ НА ДАХУ.

Будівлі „Ромвей“ у Льос Анджельос тягнуться збитою масою на просторі 3.000 кв. м. і мають один плоский дах. Їх власник засадив на цьому даху ліс з деревиною як у праліci: ліянами та кущами, по яких бігають малпи, вивірки та інша не небезпечна звірина. Тисячі людей відвідує цей ліс, оплачуючи невисокий вступ.

З кіна.

КІНО „КАСІНО“. „ПРОВОКАТОР АЗЕФ“.

Фільма австрійського виробництва „Атлянтіс“, що від першої картини корисно відріжняється від подібних американських сензацій. Замісць покласти всю вагу на вуличні маніфестації, бомби і переслідування революціонерів, режисери вибрали психольоґічні моменти, зображуючи відношення товаришів Азефа до нього. З психольоґічного погляду Азеф залишається таємною людиною, яку приваблювала потреба широкого життя, може і подвійного життя. Дуже добре передані моменти, як серед його товаришів виринають перші сумніви щодо його ролі терориста. Азефа грає відомий артист Фріц Расп, витримуючи до останньої хвилини креацію людини з подвійним обличчям. Поруч нього дві першорядні артистки Ольга Чехова і Гільда Штольц. Дуже добре теж постать Бориса Савінкова, що зверхнім виглядом нагадує російського терориста. У фільмі не використали ролі Бурцева, відомого російського революціонера, що здемаскував Азефа в Парижі; не використали може тому, що Бурцев досі живе і міг цього собі не бажати.

—о—

☦ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Северин Матковський, парох Босир, пов. копичинецького, почесний член Т-ва „Просвіта“, упокоївся в Тернополі по довгій і тяжкій недузі дня 13-го серпня в 74 р. життя, а 50 р. священства.

Похоронний обряд відбудеться в Тернополі, дня 16-го серпня, на місцевий цвинтар.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Праця по дитячих садках. Добігають кінця шкільні ферії і будиться спровола зі сну наша надсянська молодь. По селах улаштовує молодь що-неділі фестини й забави то на садки дитячі, то на інші потреби. Праця по садках іде з посвятою, та не всюди у провідниць видно совісну підготову. Головна Управа й Повітові Кружки „Рідної Школи“ мусять поглибити й поширити ідею садків серед громадянства й підготовити на черговий рік основніше кадри провідниць на кількамісячних курсах.

Оселі для шкільної молоді. Наша філія „Т-ва опіки над молодю“ улаштувала два табори в Старяві для дітей — оба добре дітьми обіслані і зразково ведені. Крім цих осель уладив Кружок Батьків при держ. українській гімназії оселю в Тисові, а Кружок Батьків при школі ім. Шашкевича на Кальварії. — Справа осель наладнана у нас назагал добре.

Вменшення фреквенції по школах. Гірше стоїть діло з приростом молоді по школах. Вселюдні школи виказують незначний приріст, зате середні значний упадок фреквенції. Найнебезпечніше те, що ніхто не думає навіть про направу. По фахових школах упала фреквенція нижче одної третьої: з понад 300 хлопців і дівчат у 1930 р. — на неповна 100 в 1934 р.! — Що робить старшина кружка Рідної Школи?!

ЯРОСЛАВ.

Шашкевичівський концерт богословського хору. В суботу 10. серпня ц. р. загостив до Ярослава хор львівських студентів Богословської Академії і дав концерт у честь Маркіяна Шашкевича. Громадянство Ярослава й околиці виповнило по береги концертову салю і переживало хвилини, про які згадуватиме довгі часи. На окрему увагу заслуговує гарна й добре опрацьована промова п. Дурбака. Захоплення викликала теж декламація п. Нарожняка, що по мистецьки віддав вірш п. Дурбака „Пробудителеві Галицької Землі“; також скрипка п. Цегельського викликала ураґани оплесків. Хорові точки під умілою управою п. Жолкевича дуже подобались; такі симпатичні тенори і могутні барітони та баси викликали величезне вражіння та одушевлення серед слухачів. У неділю співав хор богословів у місцевій церкві під час читаної Служби Божої, чим зробив милу несподіванку всім парохіянам. Належиться щира й сердечна подяка в першій мірі тому, хто піддав таку щасливу думку влаштувати концерти на провінції і дохід призначити на Рідну Школу. Це має велике освідомлююче і громадянське значіння. Громадяни Ярослава дуже рідко чують рідну пісню, виконану так по мистецьки, як це зробив богословський хор. Тому щира дяка всім виконавцям, а також сердечні побажання якнайкращого успіху у дальшій поїздці, для якої жертвували свої ферії.

Громадянин.

КРИНИЦЯ.

За що арештували українського ремісника? В с. Лі-щини і в с. Новиця, недалеко Криниці, займаються люди (українці-лемки) виробом забавок, палиць тощо і роз-продують це все по літнищах і купелевих місцевостях, як Криниця, Мушина, Жегестів, Півничне, Ритро і т. д. а також на взір наших людей з Яворівщини розносять свої вироби і продають їх і по дальших околицях. А що їх вироби примітивніщі ще від яворівських, то минулої зими вислали люди з Ліщини одного хлопця, Осипа Об-шарського, на науку до Яворова. Приїхав хлопець на ферії до дому. На початку серпня ц. р. поліція впала до хати його батька, зробила велику ревізію, забрала 70 українських книжок, зовсім собі невинних (то були шкільні підручники і популярні книжечки) й арештувала Ос. Обшарського. Опісля хлопця випустили, але й досі жодної книжки не віддали.

Москвофіли „пописуються“. Маючи за собою під-тримку, москвофільські провідники на Лемківщині ви-ступають дуже буцiючо, а в своїй ненависти до укра-їнців є просто смішні. Найбільше тут пописуються відо-мі „діятелі“: адвокат Гнатишак Орест з Криниці, вічний кандидат на посла і „редактор“ плюгавої рептильки „Лемко“ учитель Трухановський зі Старого Санча, що видав і відомий лемківський буквар. Той Трухановський стидається рідної мови, по польськи говорить до лем-ків і бере до друкарні жидків (наших хлопців не хотів приняти в Криниці, бо боїться, щоб не виявили, за які гроші він ту „ґазету“ видає і на що видає, коли її ніхто не читає). Українська нац. ідея заливає і лемківські го-ри щораз вище і нема й не буде їй стриму. І згадане ви-ще арештування і конфіската українських книжечок по-ділали так, що на цю зиму виїде вже кількох хлопців на науку і то лемкі аж до Космача й Косова.

М. Миханько.

—о—

СПОРТ.

УЖГОРОД. ГУНҐАРІЯ-С. К. РУСЬ 6:4 (3:1).

В минулу неділю (11. п. м.) розіграла відома ма-дярська професіональна дружина Гунгарія мячеві зма-гання з найкращою дружиною Закарпаття — С. К. Русь. Змагання ті стягнули до 1.500 видців і закінчи-лись по тяжкій боротьбі виграною Гунгарії у відно-шенні 6:4. Голі для ужгородців стріляли: Суковський, Кобаяр, Криж І. і Крайняк. Визначились, крім згада-них стрільців, Бокшай на воротах та Іванчов на по-мочі.

Нові члени чехословацької ліги.

Змагання за вхід до чехословацької державної ліги саме закінчились. Увійшли до неї чотири нові дружи-ни: Братислава, нім. клюб Заап, Моравська Славія і На-ход. Змагання за мистецтво чсл. державної ліги, яка складається тепер з 14 дружин (у цьому числі 3 ні-мецькі), зачинаються вже в найближчу неділю.

Ширіть наш часопис!

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Анатоль Курдидик: ДО ЯСНОГО ЗАВТРА, корот-кий огляд найновіших здобутків людського духа з образками. Львів 1935. Накладом Т-ва „Просвіта“. Стор. 80, ф. 16°.

Матвій Стахів: ПРО ДЕРЖАВУ. В-во „Самоосві-та“. Львів 1935. Стор. 72, ф. 16°.

ЖУРНАЛИ:

НАЩА КУЛЬТУРА, науково-літературний місяч-ник. Варшава липень 1935. Зміст: Митрополит Андрей З фільософії культури. Проф. Л. Білецький: Володимир Самійленко, його життя і творчість. Проф. О. Мицюк: Закарпатська Русь-Україна в середньовіччі. Основи поступу соціяльно-господарського розвитку. Проф. д-р Я. Гординський: Українська поезія 1890—1900 років. Т. Коструба: Коли написане Мономахове „Поучення“. М-р В. Решетуха: Гаїнка про Зельмана. Етнографічна студія. П. Зленко: Чеські та словацькі переклади з українського красного письменства. М-р Е. Ю. Пе-ленський: Національний Музей у Львові. Тридцяти-ліття 1905—1935. И. Дрималик і І. Гриневецький: Му-зичне Т-во ім. Миколи Лисенка у Львові. Б. Лисян-ський: Не час. С. Черкасенко: Померлі душечки (за-писки очайдушного). 3. Pereat Ukraina, fiat socialismus. Б. Лисянський: Щастя. Б. І. Антонич: Черемховий вірш, Косовиця. Голос українського наукового й гро-мадського світу про потребу „Нашої Культури“. Д-р В. Січинський: Метода історично-мистецьких дослідів. Хроніка наукового й культурно-освітнього життя.

НАШ СВІТ, ілюстрований журнал. Луцьк 15 серпня 1935. Р. V. Ч. 2.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Нечинний.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 15. VIII. год. 8. веч. „Чоловік 300.000“.

Пятниця, 16. VIII. год. 8. веч. премієра „Чоловік 300.000“, ком. Джонсона Юнга.

Цирк **Станевських** при вул. Нелчин-ській:

Четвер, 15. серпня дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.15 веч.

Концерти українських студентів Богословської Академії у Львові відбудуться:

Броди 16. VIII.
Золочів 17. VIII.
Зборів 18. VIII.
Тернопіль 19. VIII.

Дохід іде на Рідну Школу.

Кіна.

АДРІЯ: Знеславлена“ і „Світла Адрії“.

АПОЛЬО: „Для тебе співаю“ (Я. Кепура).

АТЛЯНТИК: „Червона жінка“.

ВАНДА: „Нині живемо“ і ревія „Професор у кабареті“.

ҐРАЖИНА: „Чібі“ (з Франціскою Ґаль).

КАСІНО: „Провокатор Азеф“.

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Ніч на Трансатлянтику“, „Наш хліб насущний“.

МАРУСЕНЬКА: „Вбивство в Шикаго“ та виступ факіра.

МІРАЖ: „Рахочі марш“, „При зачинених дверях“.

МУЗА: „Танечниці з Буенос Айрес“, „Наші хлопці моряки“.

ПАКС: Нечинне.

ПАЛЯС: „Кімната ч. 309“.

ПАН: „Вондер-Бар“, „Білі люди“.

РАЙ: „Фрайлайн Доктор“.

СВІТ: Нечинне.

СОНЦЕ: „Мадам Батерфляй“ і ревія „Парада гумору“.

СТИЛЕВЕ: „Жовтий князь“ (Рамон Новаро) й ревія.

УТІХА: „Король ґанґстерів“ і ревія.

ХИМЕРА: Нечинне.

Закордонне радіо.

Четвер, 15. серпня 1935.

Відень (506,8) 10.25 Орг. музика, 11.10 Зальцбурський фестіваль, 13.00, 15.35 Популярна й камер. музика, 17.00 Музика з часів Франца Иосифа, 19.30 Довкола церкви св. Степана (сп., муз.), 22.25 Пісні й арії. **Брно** (325,4) 19.35 Гумор у романсі й нар. пісні, 21.30 Пісні Яначека. **Кошиці** (259,1) 17.55 Для Закарпаття. **Мор. Острава** (269,5) 18.00 Аргентинські пісні. **Прага** (470,2) 16.00, 16.55 Танк. музика, 19.15 Військ. орх. **Париж** (1648) 12.15 Камер. музика, 20.45 „28 днів Клярети“ оп. Рожера. **Білгород** (437,3) 16.00. 20.30 Нар. пісні й танки. **Берлін** (356,7) 16.30 Солісти, 20.10 Муз. мандрівка по чужих країнах, 21.00 Нар. і рибальські пісні. **Кенігсвустергавзен** (1571) 10.15 Нар. пісоньки, 17.45 Концерт. **Кельн** (455.9) 19.15 Скрипка та форт. **Мінхен** (405,4) 16.10 Романтичні пісні. **Будапешт** (550,5) 16.30 Циг. музика, 21.40 Концерт. **Міляно** (221,2) 17.05 Вок. концерт. **Рим** (420,8) 17.05 Ам. пісні, 20.40 Вечір містерій.

Пятниця, 16. серпня 1935.

Відень (506,8) 17.30 Спів (Каролюс. барит.), 19.30 Два фортепіяни. 22.10 Шотляндські пісні в супр. форт. **Брно** (325,4) 19.30 „Дві вдови“ оп. Сметани. **Прага** (470.2) 16.30 Сальон. квартет, 19.25 Нар. пісні. **Париж** (1648) 12.15 Легка музика, 20.30 Симф. концерт. **Білгород** (437,3) 13.15, 16.40 Рос. і сербські пісні. **Берлін** (356,7) 17.00 Концерт (муз., сп.), 20.10 Давня вес. батьківщина (муз., сп.), **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Муз. всячина, 18.30 Скрипка. **Кельн** (455,9) 21.40 „Сумерк богів“ Вагнера (вімки). **Ляйпціґ** (382,2) 20.15 Марші й танці Бетовена. **Мінхен** (405,4) 16.10 Солісти (муз., сп.). **Будапешт** (550,5) 17.00 Легка музика, 18.45 Солісти, 20.15 Мад. пісні, 22.40 Концерт. **Міляно** (221,1) 13.05 Камер. орх., 20.40 „Помаренчавий цвіт“, комедія Бірабо. **Рим** (420,8) 19.45 Концерт, 20.40 Вечір всячини.

Львівське радіо.

Четвер, 15. серпня 1935.

6.30 Ранішня авдиція. 8.33 Рільн. ґазетка, 8.45, 8.48 Руханка, 9.02 Музика з ґр. пл.; у перерві ок. 9.15 Ран. денник, 9.50 Спорт.-тур. гутірка, 10.00 З ріжних країн — ґр. пл., 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Подорожуймо: Похвала Гелю, 12.20 Муз. поранок; у перерві ок. 13.00 Акт. гутірка, 14.00 Легка музика і ґр. пл., 15.00 Про заправу засівного збіжа, 15.10 Характеристичні твори з ґр. пл., 15.22 День коня, 15.35 Пісні про війну на війні писані, 16.00 Для дітей: Чому миємо руки, 16.15 Концерт орх., 16.50 Великий заяць (нов.), 17.00 Музика з ґр. пл., 18.00 Відч.: Людина та сили природи, 18.10 Хвилина поезії, 18.15 Хор, 18.40 Сільва рерум, мист. життя, 18.45 Пісоньки в вик. Анди Кічман, 19.15 Реклям. концерт, 19.30 Хвилина Берліоца з ґр. пл., 19.50 Акт. гутірка, 20.00 Військ. сиґнали, 20.45 Веч. денник, 20.55 З давньої та суч. Польщі, 21.00 Симф. концерт (орх., Бреґи — тенор), 21.50 Театр Уяви: Як Собіський із ковалихою танцював, 22.00, 22.01, 22.15 Спорт. вістки, 22.20 Мала орхестра.

Пятниця, 16. серпня 1935.

6.30 Ранішня авд., 6.33, 6.36 Руханка, 6.50 Музика з ґр. пл.; у перерві в год. 7.20 Раніший денник, Спорт.-тур. гутірка, 8.25 Практ. вказівки, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Метеорольоґ. вістки, 12.05 Полудн. денник, 12.15 Концерт сальон. квінтету, 13.00 Хвилинка для жінок, 13.05 Твори на цитру, ксильофон і гармонію з ґр. пл., 13.30 З ринку праці, 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Форт. ресіталь, 16.00 Господарське значіння солодких вод. 19.15 Концерт орх., 16.35 Гутірка для хорих, 16.50 Оповідання, 17.00 Квартетові мініятури, 17.29 „Планети“ муз.-словна авд., 18.00 На післяповеневих теренах, 18.15 Вся Польща співає. 18.30 Весела програмова скринька, 18.40 Сусп. хвилина, 18.45 Ревелерси з ґр. пл., 19.15 Реклям концерт, 19.30 Спів (Ванда Колянкевич) у супр. форт., 19.50 Чудесна книжка або практ. домашній лікар, 20.00 Раз-два-три й уже — ґротеск. фейл., 20.10 Легка музика з ґр. пл., 20.45 Веч. денник, 20.55 З давньої та суч. Польщі, 21.00 Симф. концерт, 22.00, 22.07 Спорт. вістки, 22.10 Легка й танк. муз. з ґр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.24—5.27 зол.

Нім. марка 1·75—1·81, фр. франки 34·85—35·00, шв. франки 172·50—173·00, фунти стерлінги 26·15—26·25, австр. шілінги 100·00 — 103, чеські корони 20·50—21·25, рум. леї 29·50—31·50, ліри 38·50—41·00.

Золото: Долари 9·05—9·10, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·75, Корони 36·20—36·80, Рублі 4·60 — 4·70, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 ґр. ср. 0·07—0·08.

Премійки.

Долярівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 106·00—108·00, Будівельна 43·00—44·50.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·50—45·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 41·50—43·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 44·50—46·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 50·50—52·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 14-го серпня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг.	масла десерового бльокового без опаковання	2·50 зол.
1 кг.	масла десерового в бочках враз з опакованиям	2.54·50 „
1 кг.	масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по	2·60 „
1 л.	молока	0·14 „
1 л.	сметани	0·65 „
1 к.	яєць	3·00—3·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, на сметану і молоко слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 14 VIII. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 50 дкґ.	за 1 кг.	0·80 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·80 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Управа бурси ім. митр. гр. А. Шептицького у Львові, вул. Театинська 10 прийме ще кількох учнів середніх шкіл за місячною оплатою 45 зол. — Оплату можна складати частинно харчами по торгових цінах. 196

Бурсовий Комітет при Т-ві Охорони Дітей і Опіки н. Молоддю оголошує **КОНКУРС** на приняття учениць фахових шкіл до Дівочої Ремісничої Бурси у Львові при вул. Комаровій 12. Платня 30 зол. 197

Жіноча коол. „Труд“ у Львові, Ринок ч. 39. вестиме в шк. р. 1935/36: 1) Трилітню Жіночу Фахову Школу, що дає основне фахове знання, загально-освітнє і право на самостійну заробкову працю. 2) Одинокий український **однорічний курс кравецтва і домашнього господарства.** 3) **Тримісячні курси:** Крою і шиття суконь. Крою і шиття біля. Модиярства. Домашнього господарства. — Зголошення год. 9—1 і 3—6. 198

На „Рідну Школу“ зложили Вп. П. Володимир і Марія з Козаків Наконечні 20 зол. замісць повідомлень про своє вінчання. 199

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФУТРА виконує дешево й солідно Евген Говикович, Львів, вул. Домініканська ч. 4. 123 7-??

Купно годинника є справою довір'я. Дешево купите добрий годинник у славнозвісній пятьдесятьлітній львівській фірмі **Іван Зельтенрайх,** Львів, Марійська пл. 5 82 6-?

Парцеля в Моршині около 1800 м² в найсухшім положенню до продажі. — Інформації: Козак, Воля Задеревська, Стрий. 143 1-?

Симпатична, середньо-богата, по натурі, шукає освіченого мужа на становищі, до літ 40. — Зголошення до Адм. „Діла“ під „Серпень“. 151

ДЕВОЦІОНАЛІЇ найдешевше поручає — — І. СТАДНИК ЛЬВІВ, ВУЛ. ГОРОДЕЦЬКА Ч. 2 Б. 28 30-?

Б. лікар Загального Шпиталя у Львові

Михайло Хомин

відчинив лікарську ординацію й ординує у внутрішніх і жіночих недугах у Самборі при вул. Собінського ч. 5. коло Ради Повітової. 153 1-3

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 450—
„ „ 1/2 . . . . . . 230—
„ „ 1/4 . . . . . . 130—
„ „ 1/8 . . . . . . 70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“ З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10